

Câteva amintiri despre Acad. Prof. Gh. Vrănceanu

Ion VĂDUVA

April 27, 2004

Este greu să selectezi cele mai semnificative amintiri despre un om pe care l-ai admirat întotdeauna de când l-ai cunoscut.

Unul din momentele legate de Prof. Vrănceanu, care-mi stăruie adesea în minte, este chiar acela care mi-a prilejuit primul contact cu el. Eram student în anul I. La o oră de seminar de *Geometrie analitică*, tocmai când asistenta ne finaliza un exercițiu, iată că intră pe ușă un bărbat impozant, cu o privire blândă, care ne dă binețe și ne întreabă zâmbind dacă noi suntem grupa 845. Asistenta, pe care noi toți o respectam, se roșește, se emoționează și răspunde timid "Da". La care vizitatorul, Profesorul Vrănceanu, căci despre el este vorba, precizează: *Nu te speria domnișoară căci nu am venit în control, ci am venit să-mi cunosc și eu viitorii studenți, să văd dacă este vreunul interesat să frecventeze cercul meu de Geometrie*. Acestea fiind spuse, Profesorul se așază în bancă și ne invită să continuăm seminarul. Asistenta enunță o problemă iar o colegă mai curajoasă iese la tablă și în urma unor calcule laborioase (folosind coordonate cartezienel!), rezolvă problema. După ce colega trece în bancă, Profesorul Vrănceanu întreabă: *Poate cineva să rezolve pe o cale mai simplă această problemă ?* Eu care stăteam în banca a doua undeva la margine, mă ridic în picioare (fiind pe atunci înalt și subțirel sunt remarcat repede) și spun: "Da, soluția simplă se obține folosind coordonatele polare". La care Profesorul spune: *Așa este, foarte bine!*. După ce mă întreabă cum mă cheamă, mă invită să particip la *Cercul studentesc de Geometrie*.

Și de atunci am ramas un *fan* al Geometriei până la terminarea facultății; am urmat timp de 3 ani două cursuri speciale de Geometrie cu Profesorul Vrănceanu și un curs de Teoria Relativității cu Prof. Andrei Popovici. Lucrarea de licență, precum și prima lucrare științifică publicată, le-am elaborat sub conducerea științifică a Prof. Vrănceanu. După absolvire însă, evoluția mea profesională a trebuit să urmeze alt drum (spre statistică matematică și informatică).

Cunoștințele căpătate la cursurile profesorului Vrănceanu, deprinderile de a face calcule laborioase, de a rezolva diferite tipuri de probleme, inclusiv rezolvări de ecuații diferențiale sau cu derivate parțiale, toate le datorez în cea mai mare parte anilor de studenție când lucram cu Profesorul Vrănceanu.

Îmi amintesc cum odată, studiind niște *spații cu conexiune afină constantă* am ajuns la rezolvarea unui sistem de ecuații diferențiale ale curbelor autoparalele. Nici o rețetă clasică de rezolvare nu putea fi aplicată. Am întrebat pe Profesor,

care după o privire atentă mi-a scris forma generală a soluției care se "potrivea" perfect. Era soluția "intuitivă" dar care, potrivit teoremei de existență și unicitate se justifica în mod riguros. Acesta era maestrul. Avea darul de a formula probleme ingenioase și a intui cu mare exactitate soluțiile, pe care apoi le justifica în mod riguros.

La cursurile dânsului veneau puțini studenți căci în timpul desfășurării lecțiilor studenții erau invitați să lucreze la tablă sub îndrumarea profesorului, procedeu neagreat de studenți. Mai precis, la începutul lecției, profesorul formula problema pe care dorea să o trateze iar studentul de la tablă, folosind sugestiile profesorului, trebuia să construiască soluția. Deși ca student te mai puteai intimida datorită asistenței de elită (căci la cursurile sale speciale participa toată *floarea geometriei din București*), acest model de lecție era cel mai eficient, deoarece te făcea să te concentrezi, îți însușeai materia în mod *creator* și totodată căpătaai curaj pentru munca de cercetare științifică.

Profesorul Vrănceanu era cunoscut și recunoscut în toată lumea ca unul din cei mai mari matematicieni români. Îmi amintesc în acest sens un interviu acordat unui ziar românesc (se pare la începutul anilor '70) de către marele poet și om de cultură african, președintele de atunci al Senegalului, Léopold Sédar Senghor. Fiind întrebat ce personalități cunoaște din România, acesta, deși poet și om politic, l-a menționat la loc de cinste pe Profesorul Gheorghe Vrănceanu ca fiind unul din marii matematicieni contemporani.

Oricine l-a cunoscut îndeaproape pe Profesorul Vrănceanu, nu poate însă să nu își amintească de calitatea sa definitorie, *bunătatea* sa. Oricând vreun colaborator avea vreun necaz sau vreo greutate, Profesorul Vrănceanu folosea toate mijloacele, relațiile sale personale și influența sa pentru a-l ajuta. În relațiile cu oamenii niciodată nu l-am văzut supărat. Nu certa niciodată pe cei ce greșeau, oricât de mare era greșeala lor. După cunoștința mea, niciodată nu s-a supărat pe nimeni și nu s-a certat cu nimeni. Când erai la supărare te încuraja și îți vorbea întotdeauna cu multă blândețe și căldură, *moldovenește*.

Bine ar fi dacă noi cei ce l-am cunoscut ne-am fi putut însuși măcar parțial, acest comportament superior al său în comunicarea și conlucrarea cu semenii noștri.

Ion Văduva

University of Bucharest, Faculty of Mathematics and Informatics

14 Academiei St., RO-010014 Bucharest, Romania

E-mail: ivaduva@fmi.unibuc.ro